

..אמת המידה אינה יכולה להיות קוסמטית או מוראלית - יופי

או חיוב - אלא: אם דיווחנו אמת או לא!

גיל הוא בעל תארים של ב"א במדעי המדינה וביחסים בינלאומיים (1957) ומ"א בסוציולוגיה, אמנות ותימסורת מאוניברסיטת ניו יורק (1959). הוא הפיק סרטי-תעודה שונים, ביניהם: "דיוקנו של נשיא" - על הנשיא ג'ונסון (1969); "סטאטוסקופ לא עושה חדשות" (1975); "המייצג האחרון" על דרום-אפריקה (1976); "גלים בינוניים עד רוגשים" על "קול ירושלים" (1977), והסרט "במידבר", על מצבה ומעמדה של ההסתדרות הציונית, שהוקרן לפני זמן קצר במסגרת "מבט שני".

בראשית השנה ייסד גיל את "מועדון השדרים". את הדברים הבאים סיפר גיל בתשובה לשאלות דן עומר:

צבי גיל (51), יליד פולין, למד בבית-הספר החקלאי-תיכון במגדיל, התגייס להגנה ולחם במלחמת-העצמאות בחטיבת כרמלי. הוא התחיל לעבוד כמשכתב ביומן "זמנים" בירושלים, שם הפך לחבר-מערכת. ב-1956 היה עורך-חדשות ב"קול-ישראל". ב-1961 הכין את מערכת "קול ישראל" למישפטי-אייכמן, ואחרי זה שימש כראש-מערכת-החדשות והרפורטז'ה ב"קול-ישראל" בתל-אביב.

בראשית 1965 שימש כשליח רשות-השידור בארצות-הברית, ובשנת 1968 כראש מערכת-החדשות בטלוויזיה. ב-1970 היה דובר רשות-השידור, ובשנים 1971 עד 1974 היה מנהל מחלקת-החדשות בטלוויזיה. בשנת 1975 אירגן את כנס החדשות של איגוד השידור האירופי שנערך בירושלים.

הטלוויזיה בישראל -

מדריים חם!

ויוזיה הוא "מאדיום חם", והוא דש בחדשות. נוקט עמדה ואינו נשאר אדיש. ואנשי הטלוויזיה מודעים לכך במהדך עבודתם?

ראה, לפעמים מתעלמים מכך שתהליך השידור הינו מעין משולש, כלומר בעל שלושה קודקודים. צלע אחת היא המאדיה, הצלע השנייה היא המסר, והצלע השלישית מצוייה במוח הקולט. אני חושב כי לדידנו, אנשי-

מהי מהירות החדשות בטלוויזיה? אוסף של אירועים בולטים שהתרחשו באותו יום, או שנודע עליהם, באותו יום, ושניתן לסקרם או להמחישם חזותית במסגרת האפשרויות הפיסיות והלוגיסטיות של המדיום הטלוויזיוני.

מבחינת ערך החדשה אין שוני בין מדיום זה ובין העיתון והרדיו, והעיקרון הוא: ישן מפני חדש תוציא! מהי מהירות החדשות בטלוויזיה בעינינו?

גם אם נעביר את ה"ביג'ון" לכאן - לא נהיה לונדון. אנחנו שונים

הצופה הישראלי אינו צופה פאסיבי. הוא דש בחדשות נוקט עמדה ואינו אדיש

התיקשורת, סוף מעשה חייב להיות במחשבה תחילה. תהליך השידור אינו מסתיים בסופה של מהדורת מבט. לכן צף ועלה הרעיון לייסד את "מועדון השדרים", כפורום וכמיסגרת שבה ניתן ללבן את הנושאים ולבחון תפיסות וגישות - לאחר ההגשה הרציפה.

האם קיים הכרז בינינו ובין הטלוויזיה הכריזטית, באופן ראיית השידור?

גם אם נעביר לכאן את הביג'באן - לא נהיה לונדון. אצל האנגלים יש המון כללי-מישחק, והמון גוונים רב דקויות. ובמיסגרת כלליה-מישחק יש מרחב-מחיי עצום. אצל האנגלים יש מערכת של בלמים פנימיים, לא חיצוניים. אצלם הפרט הוא המלך. אצל איש-התיקשורת האנגלי עומד השדר במרכז כמו היצירה, המיומנות והאחריות האישית שלו. וכל השאר, מלמעלה ומלמטה, בא כדי לאפשר לו לפעול על פי אמות-מידה אלה.

אצלנו זה אינו כך. בחלקו, מכיוון שהריקמה החברתית והפוליטית שלנו שונה. קח את מיבנה מוסדות רשות השידור שלנו - אני מתכוון לצד האישי-תפקודי. לחברי הוועדה-המנהל של ה"ביג'ב" יש בוודאי השקפות פוליטיות, אבל מעטים בציבור הבריטי יודעים מהן. הם נבחרים על-פי קריטריונים ציבוריים וסמכותיים מובהקים. בדרך-כלל כל חבר בוועדה-המנהל של ה"ביג'ב" הוא מומחה בשטח מסוים, ומלבד היותו נאמן-הציבור יש בכוחו לתרום לרשות מניסיונו, בשטח שבו התמחה. זהו גם מקור סמכותם.

ישנה השקפה הטוענת שבישראל הרדיו והטלוויזיה הם בכחינת עיתון משוחרר מחצצים כלכליים.

ברשות-השידור אין שיקולים של אינטרסים כלכליים, כאשר המדובר בסיקור. לכן גם לא תתעורר לעולם אצל הכתב השאלה של היוק, קיים זה נשקל לעומת עוצמת-הפירסומה. אני אומר שזה קיים בעיתונות הי-כתובה, אבל ברור שאצלנו זה לא קיים. אבל בסולם ההירארכי העליון, באותו דרג הבא במגע עם הדרגים הפוליטיים, עם הגורמים הכספיים באוצר או בוועדת-

אמת-המידה לא יכולה להיות קוסמטית או מוראלית - יופי או חיוב - אלא: אמת דיווחנו, או לא. אם האמת היא מרה, הרי שאינך יכול להמתיק אותה. אם היא מתוקה - אסור לך למרר אותה.

האם קיים "סיגנון ישראלי" מיוחד של דיווח טלוויזיוני?

השוני הוא בטמפרמנט הישראלי. כשם שהישראלי הוא אדם מאוד מעורב בהתרחשויות, כך גם כתבי הטלוויזיה הישראלי. הוא אינו יוצר את החדשות, אבל הוא מעורב בחומר שאותו הוא מגיש. מעורבות כזאת קיימת בעיתות של שלושה יחסית ובזמני חירום, כמו במלחמת יום-הכיפורים. כאשר אנשי מחלקת-החדשות סיקרו את המתרחש בחזיתות ממש.

מה שמאפיין בדרך כלל את הכתב-הישראלי בטלוויזיה, הן המסירות והדביקות במילוי המשימה שהוטלה עליו. אם תקח את האופי של הישראלי, ותוסיף עליו את מהות החדשות - והרי ישראל היא אחת מיצרניות החדשות הגדולות שבעולם - תקבל את מהדורת מבט המוגמלת, שהיא אחת ממהדורות-החדשות החמות והדינאמיות שב-עולם. וכל זאת, שעה שהעבודה נעשית בלא כל יחס למשאבים הדלים, ובתנאים קשים שבהם פועלים האנשים בשטח ובמערכת. כאן אולי ההסבר לעובדה, שהחדשות מהוות נושא לדיון ציבורי לוחט ולהתקפות - לעיתים בלתי-מרוסנות - נגד הטלוויזיה.

הצופה הישראלי אינו פאסיבי, בשבילו מהדורת מבט אינה "מאדיום קר", כמו מהדורת-חדשות עבור צופה הטלוויזיה האירופי או האמריקני. בעיני הישראלי הטל-

שד מן שהיה מנהל מחלקת-החדשות בטלוויזיה?

הייתי אומר שמעבר להגדרה הראשונית, כאשר המדובר במערכת-חדשות ובעומד בראשה, הרי שזו מיסגרת מורכבת יותר מאשר כל מיסגרת-חדשות אחרת, עיתונות, או רדיו.

אתה ניגש בישיבת-המערכת לתכנן מהדורת-חדשות בבוקר, והקריטריונים החדשתיים ברורים. אבל בין תיכ-נון בבוקר להתפתחות במשך היום ולגעילה בערב, הבעיות שמצטברות הן כה רבות ובלתי-צפויות ומורטות-עצבים, עד שכל מנהל וראש-מערכת חייבים בראש וראשונה להתמודד עם התמנון הזה. בצד הדאגה לסיקור מהימן ואמין של האירועים, אתה נתון בלחצים ואילווצים חיצוניים וגם פנימיים.

האם החדשות בטלוויזיה מתארות מצי-אות, או מבערות אותה?

המציאות היא מונח רחב מאוד. אפילו בעמוד הראשון של העיתון היומי, שבו אתה יכול לסדר חמישה "מבטים", קשה למר שהעיתון משקף את גל המציאות. תמיד אפשר לבוא אל העורך ולומר לו: ואתה מציאות מסוימת, ולא דווח עליה. ואלטר ליפמן המנוח, הפובליציסט האמריקאי הנודע, אמר מי "עיתונות משולה לזרקור - זרקור מאיר על מוקד מסוים, ונודד הלאה. אין לו זמן להתעכב". ואם עיתונות היא כזאת, הרי שהטלוויזיה, שתכונתה היא להראות דברים, על אחת כמה וכמה! לכן השאלה היא: על איזו מציאות מדובר?

התשובה החלקית היא, ראשית לכל: המציאות של אותו יום, של אותו שבוע. אם המציאות היא צעירים המשחזרים את "חומה ומיגדל", הרי שהטלוויזיה היא שם, אם המציאות איננה מרינה, הטלוויזיה לא תוכל להסתירה.

אנחנו, כמובן, לא יכולים למדוד רחשים טרמיים לפני ההתפרצות. אבל כאשר ישנה התפרצות, אנחנו משר-תלים להיות שם.